

Ἀποκρίσεις περὶ ἀναξίων ἀρχόντων

Ἁγίου Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου

Ἐρώτησις: Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέει ὅτι οἱ ἐξουσίες τοῦ κόσμου ἔχουν ταχθεῖ ἀπὸ τὸν Θεό. Πρέπει λοιπὸν νὰ δεχθοῦμε ὅτι κάθε ἄρχοντας ἢ βασιλεὺς ἢ ἐπίσκοπος προχειρίζεται στὸ ἀξίωμα αὐτὸ ἀπὸ τὸν Θεό;

Ἀπόκρισις: Ὁ Θεὸς λέει στὸν Νόμο: «Θὰ σᾶς δώσω ἄρχοντας σύμφωνα μὲ τις καρδιές σας». Εἶναι λοιπὸν φανερὸ ὅτι οἱ μὲν ἄρχοντες καὶ οἱ βασιλεῖς ποὺ εἶναι ἄξιοι αὐτῆς τῆς τιμῆς προχειρίζονται στὸ ἀξίωμα αὐτὸ ἀπὸ τὸν Θεό. Οἱ ἄλλοι πάλι ποὺ εἶναι ἀνάξιοι προχειρίζονται κατὰ παραχώρησιν ἢ καὶ κατὰ βούλησιν τοῦ Θεοῦ σὲ ἀνάξιο λαὸ ἐξ αἰτίας αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς ἀναξιοτήτος των. Καὶ ἄκουσε σχετικὰ μερικὲς διηγήσεις.

Ὅταν εἶχε γίνει βασιλεὺς ὁ Φωκάς ὁ τύραννος καὶ ἄρχισε ἐκεῖνες τις αἱματοχυσίες μὲ τὸν Βονόσο τὸν δῆμιο, ὑπῆρχε κάποιος μοναχὸς στὴν Κωνσταντινούπολι, ἅγιος ἄνθρωπος, ποὺ ἔχοντας πολλή παρηγορία πρὸς τὸν Θεό, σὰν νὰ δικαζόταν μὲ τὸν Θεὸ καὶ ἔλεγε μὲ ἀπλότητα: «Κύριε, γιατί ἔκανες τέτοιον βασιλέα;» Καὶ τότε, ἀφοῦ τὸ ἔλεγε αὐτὸ γιὰ ἀρκετὲς ἡμέρες, τοῦ ἤλθε φωνὴ ἐκ Θεοῦ ποὺ ἔλεγε: «Διότι δὲν βρῆκα ἄλλον χειρότερο».

Ἐπῆρχε καὶ κάποια ἄλλη πόλις στὴν περιοχὴ τῆς Θηβαΐδος ποὺ ἦταν γεμάτη παρανομία, τῆς ὁποίας οἱ πολῖτες

διέπρατταν πολλὰ μισὰ καὶ ἄτοπα πράγματα. Σ' αὐτὴν λοιπὸν κάποιος ἄνθρωπος τοῦ ἵπποδρόμου διεφθαρμένος στὸ ἔπακρον ἀπέκτησε ξαφνικὰ κάποια ψευδοκατάνυξι καὶ πῆγε καὶ ἐκάρη μοναχὸς καὶ ντύθηκε τὸ μοναχικὸ σχῆμα. Ἄλλ' ὅμως καθόλου δὲν σταμάτησε τίς πονηρὲς πράξεις του. Συνέβη λοιπὸν νὰ πεθάνῃ ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως αὐτῆς. Τότε παρουσιάσθηκε σὲ κάποιον ἅγιο ἄνθρωπο ἄγγελος Κυρίου καὶ τοῦ λέει: «Πήγαινε καὶ προετοίμασε τὴν πόλι, γιὰ νὰ χειροτονήσουν ἐπίσκοπο τὸν πρῶτον ἄνθρωπο τοῦ ἵπποδρόμου». Πῆγε λοιπὸν αὐτὸς καὶ ἔκανε ὅ,τι τοῦ παρηγγέλθη. Ἀφοῦ λοιπὸν χειροτονήθηκε ὁ προαναφερθεὶς πρῶτον ἢ μᾶλλον ἔτι φαυλόβιος, ἄρχισε μὲ τὸν νοῦ του νὰ φαντάζεται ὅτι κάτι εἶναι καὶ νὰ ὑψηλοφρονῇ. Τότε τοῦ παρουσιάσθηκε ἄγγελος Κυρίου καὶ τοῦ λέει: «Γιατί ὑψηλοφρονεῖς, ἄθλιε; Σοῦ λέω ἀλήθεια ὅτι δὲν ἔγινες ἐπίσκοπος, ἐπειδὴ ἦσουν ἄξιος γιὰ ἱερωσύνη, ἀλλὰ γιατί αὐτῆς τῆς πόλεως τέτοιος ἐπίσκοπος τῆς ἄξιζε».

Γι' αὐτὸ λοιπὸν, ἂν ποτὲ δῆς κάποιον ἀνάξιο καὶ πονηρὸ βασιλέα ἢ ἄρχοντα ἢ ἐπίσκοπο, μὴν ἀπορήσης, μῆτε νὰ κατηγορήσης τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ἄλλὰ μᾶλλον μάθε ἀπ' αὐτὸ καὶ πίστευε ὅτι παραδιδόμεθα σὲ τέτοιους τυράννους ἐξ αἰτίας τῶν ἀνομιῶν μας, κι ὅμως πάλι δὲν ἀφήνουμε τὰ κακά μας ἔργα.

ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ

ΤΕΥΧΟΣ 6

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ

3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Ἡ ἐκκοσμίκευση

π. Γεωργίου Καψάνη

Σήμερα ἔχουμε ν' ἀντιμετωπίσουμε μία ἄλλη Εἰκονομαχία, τὴν πίεση ποὺ ἀσκεῖ ἡ ἐκκοσμιευμένη κοινωνία στὴν Ἐκκλησία νὰ προσαρμοστεῖ στὰ ἰδικά της μέτρα καὶ ἰδεώδη, ὥστε καὶ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐκκοσμιευθεῖ. Ὁ κίνδυνος γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν ἐκκοσμίκευση εἶναι μεγάλος. Ἀντὶ ἡ Ἐκκλησία νὰ βοηθεῖ τὸν κόσμο νὰ ἐκκλησιοποιηθεῖ, ὁ κόσμος προσπαθεῖ νὰ ἐπηρεάσει τὴν Ἐκκλησία καὶ νὰ τὴ μεταβάλλει σὲ κόσμο. Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία θὰ κρατεῖ τὰ τυπικά της, ἀλλὰ θὰ χάσει τὴν πίστη της. Θὰ πάθει ὅ,τι ἔπαθε ὁ Παπισμὸς, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος ἔγραφε: «Διὰ τοῦ δόγματος τοῦ ἀλαθῆτου ἢ Δυτικῆ Ἐκκλησίας ἀπώλεσε τὴν πνευματικὴν της ἐλευθερίαν, ἀπώλεσε τὸν στολισμὸν αὐτῆς, ἐκλονίσθη ἐκ βᾶθρων, ἐστερήθη τοῦ πλοῦτου τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ· ἀπὸ πνεύματος δὲ καὶ ψυχῆς κατέστη ἀναυδον σῶμα».

Ἡ οὐσία τῆς ἐκκοσμιεύσεως εἶναι ὁ ἀνθρωποκεντρισμὸς. Ἀντιθέτως, ἡ οὐσία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Θεανθρωποκεντρισμὸς. Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία χάσει ἢ ἐλαττώσει τὸ θεανθρωποκεντρικὸ της χαρακτῆρα, ἐκπίπτει σὲ ἓνα θρησκευτικὸ ἴδρυμα ἢ σὲ μία ἀπὸ τίς θρησκείες τοῦ κόσμου. Ὁ ἐκκοσμιευμένος ἄνθρωπος δέχεται τὴν Ἐκκλησία ὡς μία ἀπὸ τίς θρησκείες τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ὄχι ὡς τὴ μόνη Ἀλήθεια ποὺ σώζει τὸν ἄνθρωπο ἐν Χριστῷ. Πρὸς τὸ σκοπὸ αὐτὸ προσπαθεῖ νὰ ἐξιῶσει καὶ τὴν Ὀρθόδοξο Ἐκκλησία μας μὲ τίς ἄλλες θρησκείες. Ὁδηγεῖ πρὸς μιὰ πανθρησκεία διὰ τῆς συνεργασίας ὄλων τῶν θρησκειῶν. Σκοπὸς δὲν εἶναι ἡ Ἀλήθεια ποὺ σώζει, ἀλλὰ ἡ ἐνδοκόσμια εἰρήνη. Φυσικά, αὐτὴ ἡ ἐπιδίωξη συμφέρει τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ αἰῶνος τούτου, ποὺ θέλουν τοὺς λαοὺς ὑποταγμένους στὴν κυριαρχία τους καὶ διὰ τῆς συνεργασίας τῶν θρησκειῶν εἰρηνικοὺς (κατεσταλμένους).

Χάριν τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως, οἱ Ὀρθόδοξοι στίς διαθρησκευτικὲς συναντήσεις δὲν ὁμολογοῦν τὸ Χριστό. Ἀνέχονται, ἔτσι, νὰ κατατάσσεται ἡ Ἐκκλησία στίς μονοθεϊστικὲς θρησκείες μαζί μὲ τὸν Ἰουδαϊσμὸ καὶ τὸ Μωαμεθανισμὸ. Ἄλλὰ εἶναι θεμελιώδης διδασκαλία τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων ὅτι εἶναι ἄθεος ὁ μὴ πιστεύων εἰς Θεὸν Τρισυπόστατον καὶ εἰς τὸν σαρκωθέντα Λόγον τοῦ Θεοῦ. «Ὁ μὴ τιμῶν τον υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμφαντα αὐτόν». «Ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὀφεται ζωὴν, ἀλλὰ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν». Κατὰ δὲ τὸν Μέγα Βασίλειο: «οὐ πιστεύει δὲ εἰς Πατέρα ὁ μὴ πιστεύσας τῷ Υἱῷ».

Δώστε σ' αυτούς τὸ φαγητὸ

(Μαρτυρία τοῦ επικεφαλῆς τοῦ Διεθνoῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, Σουηδοῦ Στοῦρε Λίννερ, κατὰ τὴν περίοδο τῆς Κατοχῆς, ἀπὸ τὸ αὐτοβιογραφικὸ του ἔργο «Ἡ Ὀδύσειά μου»)

Παντρευτήκαμε στὶς 14 Ἰουνίου. Ὁ Emil Sandstrom, πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς, διοργάνωσε μία δεξίωση γιὰ τὴν περίσταση. Ἀργὰ τὸ βράδυ μὲ πλησίασε καὶ μὲ τράβηξε στὴν ἄκρη, σὲ μιὰ γωνία, μακριὰ ἀπὸ τὰ γέλια καὶ τὶς φωνές, νὰ μιλήσουμε ἰδιαίτερος.

Μοῦ ἔδειξε ἓνα τηλεγράφημα ποὺ μόλις εἶχε λάβει: Οἱ Γερμανοὶ ἔσφαζαν ἐπὶ τρεῖς μέρες τοὺς κατοίκους τοῦ Διστόμου, κοντὰ στοὺς Δελφούς, καὶ στὴ συνέχεια ἔκαψαν τὸ χωριό. Ἄν ὑπῆρχαν ἐπιζῶντες, θὰ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἄμεση βοήθεια. Τὸ Δίστομο ἦταν ἐντὸς τῆς περιοχῆς εὐθύνῃς μου γιὰ τὴν προμήθεια τροφίμων καὶ φαρμάκων. Πέρασα τὸ τηλεγράφημα στὴν Κλειώ, τὴν σύζυγό μου, νὰ τὸ διαβάσει. Ἐκείνη ἔκλεισε τὰ μάτια καὶ ἀμέσως ἀναχώρησε διακριτικὰ ἀπὸ τὴ γιορτή.

Περίπου μία ὥρα ἀργότερα ἤμασταν στὸν δρόμο μας μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Χρειάστηκαν ἀρκετὲς ἀγωνιώδεις ὥρες γιὰ νὰ ταξιδέψουμε ἀνάμεσα στοὺς λεηλατημένους δρόμους καὶ νὰ περάσουμε ἀρκετὰ ὁδοφράγματα. Ἦταν ξημερώματα ὅταν

φτάσαμε τελικὰ στὸν κεντρικὸ δρόμο ποὺ ὀδηγοῦσε στὸ Δίστομο.

Ὅρνια ἀνέβαιναν ἀργὰ καὶ διστακτικὰ σὲ χαμηλὸ ὕψος ἀπὸ τὶς πλευρὲς τοῦ δρόμου, ὅταν ἄκουσαν νὰ ἐρχόμαστε. Κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου ἀνθρώπινα σώματα κρέμονταν ἀπὸ κάθε δέντρο, τρυπημένα μὲ τὶς ξιφολόγχες - μερικοὶ ἦταν ἀκόμα ζωντανοί. Αὐτοὶ ἦταν οἱ χωρικοὶ ποὺ τιμωρήθηκαν μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἐπειδὴ ἦταν ὑποπτοι γιὰ τὴν παροχὴ βοήθειας στοὺς ἀντάρτες τῆς περιοχῆς, οἱ ὅποιοι εἶχαν στήσει ἐνέδρα σὲ μιὰ μονάδα SS. Ἡ μυρωδιὰ ἦταν ἀνυπόφορη.

Στὸ χωριὸ τὰ τελευταῖα ἀπομεινάρια τῶν σπιτιῶν ἀκόμα καίγονταν. Ἐκατοντάδες νεκρὰ σώματα ἀνθρώπων ὄλων τῶν ἡλικιῶν, ἀπὸ ἡλικιωμένους μέχρι νεογέννητα, ἦταν σκορπισμένα γύρω στὸ χῶμα. Ἀρκετὲς γυναῖκες θανατώθηκαν μὲ ξιφολόγχες, μὲ τὶς μῆτρες τους στὸ χῶμα καὶ τὰ στήθη τους κομμένα. Ἄλλοι ἦταν στραγγαλισμένοι μὲ τὰ ἔντερά τους τυλιγμένα γύρω ἀπὸ τὸν λαιμό τους. Φαινόταν σὰν κανεὶς νὰ μὴν εἶχε ἐπιζήσει ...

Ὅμως, ἐκεῖ! Ὅπως γέρος στὸ τέλος τοῦ χωριοῦ! Εἶχε ὡς ἐκ θαύματος ἐπιζήσει τῆς σφαγῆς. Ἦταν σοκαρισμένος ἀπὸ τὸν τρόπο γύρω του, μὲ ἓνα ἄδειο βλέμμα, καὶ μία ἔκφραση ἀπορίας. Κατεβήκαμε στὴ μέση τῆς καταστροφῆς καὶ φωνάξαμε στὰ ἑλληνικά: «Ἐρυθρὸς Σταυρός! Ἐρυθρὸς Σταυρός! Ἦρθαμε γιὰ νὰ βοηθήσουμε!»

Ἀπὸ κάποια ἀπόσταση μία ἀκόμη γυναίκα πλησίασε μὲ δισταγμό. Μᾶς εἶπε ὅτι μόνο μιὰ χούφτα χωρικοὶ κατάφεραν νὰ διαφύγουν πρὶν ἀρχίσει ἡ ἐπίθεση. Μαζί της ἀρχίσαμε τὴν ἀναζήτησή τους. Εἶχαμε προχωρήσει ἀρκετὰ στὸ φάξιμο, ὅταν ἡ ἴδια συνειδητοποίησε ὅτι εἶχε πυροβοληθεῖ στὸ χέρι. Ἀμέσως ἡ Κλειώ ἔπεσε πάνω της καὶ τὴν χειροῦργησε. Κατὰ τ' ἄλλα, ἦταν τὸ ταξίδι τοῦ μέλιτός μας!

Ὅχι πολὺ καιρὸ μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν τρομακτικὴ σφαγή, ἡ σύνδεσή μας μὲ τὸ Δίστομο, θὰ ὀλοκληρωθεῖ μὲ αὐτὸν τὸν ἀξιοσημείωτο ἐπίλογο.

Ὅταν οἱ γερμανικὲς δυνάμεις κατοχῆς ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, τὰ πράγματα δὲν πῆγαν ὅπως τὰ περίμεναν. Μία γερμανικὴ μονάδα αἰχμαλωτίστηκε ἀπὸ ἀντάρτες ἀκριβῶς στὴν ἴδια περιοχὴ, στὸ Δίστομο. Σκέφτηκα ὅτι αὐτὸ θὰ μπορούσε νὰ ἐκληφθεῖ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες ὡς εὐκαιρία γιὰ μία αἱματηρὴ ἐκδίκηση, ἰδιαίτερα ἐὰν ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι γιὰ ἓνα ἀρκετὰ μεγάλο διάστημα ἡ

περιοχὴ εἶχε ἀποκοπεῖ ἀπὸ κάθε προμήθεια τροφίμων.

Φορτώσαμε μὲ τὰ ἀπαραίτητα τρόφιμα μερικὰ φορητὰ, εἰδοποιήσαμε στὸ Δίστομο γιὰ τὴν προγραμματισμένη μας ἄφιξη, καὶ βρεθήκαμε στὸν ἴδιο δρόμο, γιὰ ἄλλη μιὰ φορά, ἡ Κλειώ κι ἐγώ.

Ὅταν φτάσαμε στὰ περὶχωρα τοῦ χωριοῦ, μᾶς συνάντησε μία ἐπιτροπὴ μὲ επικεφαλῆς τὸν ἡλικιωμένο ἱερέα. Ἦταν μιὰ μορφὴ πατριάρχῃ τοῦ παλιοῦ καιροῦ, μὲ μακριὰ, κυματιστὴ, λευκὴ γενειάδα. Δίπλα του ὁ καπετάνιος τῶν ἀνταρτῶν, πλήρως ὀπλισμένος. Ὁ ἱερέας μίλησε πρῶτος καὶ μᾶς εὐχαρίστησε γιὰ λογαριασμὸ ὄλων γιὰ τὶς προμήθειες τροφίμων. Στὴ συνέχεια πρόσθεσε: «Πεθαίνουμε ὄλοι ἀπὸ τὴν πείνα ἐδῶ, καὶ ἐμεῖς καὶ οἱ Γερμανοὶ κρατούμενοι. Τώρα, ἂν εἴμαστε ἐμεῖς πεινασμένοι, εἴμαστε τουλάχιστον στὸν τόπο μας. Οἱ Γερμανοὶ δὲν ἔχουν χάσει μόνο τὸν πόλεμο, εἶναι ἐπίσης μακριὰ ἀπὸ τὴ χώρα τους. Δώστε σ' αὐτοὺς τὸ φαγητὸ ποὺ ἔχετε μαζί σας, ἔχουν πολὺ δρόμο μπροστὰ τους».

Στὸ ἄκουσμα αὐτῆς τῆς φράσης, ἡ Κλειώ γύρισε τὰ μάτια της σὲ μένα. Ὑποπτευόμενοι τί ἤθελε νὰ μοῦ πεῖ μὲ αὐτὸ τὸ βλέμμα, ἀλλὰ δὲν μπορούσα νὰ δῶ καθαρὰ πιά. Στεκόμουν ἀπλῶς βουρκωμένος...

Sture Linner, Min Odysse, Stockholm, Norstedt, 1982